Lietas Nr. A420105025
A42-00155-26/13
ECLI:LV:ADRJRIT:2026:0218.A420105025.10.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2026. gada 18. februārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Silvija Kuškina,

piedaloties pieteicējai /Persona A/, pieteicējas pilnvarotajai pārstāvei /Persona H/ un Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ekonomikas ministrijas pārstāvjiem /Persona G/ un /Persona F/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2024. gada 17. decembra lēmuma Nr. 3.11-2/2024/438 atcelšanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu 4719,00*euro* apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Arhitektu savienības sertificēšanas centrs (turpmāk – Centrs) ar 2024. gada 5. septembra lēmumu Nr. 036/2024 ,,Par disciplinārsoda piemērošanu" (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolēma apturēt pieteicējas /Persona A/ sertifikāta darbību uz vienu gadu un desmit mēnešiem. Lēmums pamatots ar profesionālās darbības pārkāpumiem, kas varēja apdraudēt cilvēka veselību vai dzīvību, saistībā ar 2022. gada 31. martā būvvaldē akceptēta būvprojekta (turpmāk – Būvprojekts) izstrādi. Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Ar Ekonomikas ministrijas 2025. gada 17. decembra lēmumu Nr. 3.11-2/2024/438 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, pamatojoties uz turpmākiem apsvērumiem.

[2.1] Būvprojektā, kas attiecas uz skolu, pieļautas virkne Centra pieaicināto ekspertu konstatētās nepilnības, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām par ugunsdrošas vides nodrošināšanu izglītojamajiem un pedagogiem. Būvprojekta nepilnības var radīt būtisku risku izglītojamajiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kas atrodas augsta riska grupā. Ņemot vērā, ka būvobjekts ir trešās grupas būve, kas ir publiska ēka, drošības prasību neievērošana attiecība uz šādas kategorijas ēku rada lielāku personu veselības un dzīvības apdraudējumu.

[2.2] Nav nepieciešams izvērtēt pieteicējas konstatētos pārkāpumus, par kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 20. marta noteikumiem Nr. 169 ,,Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 169) ir piemērojams disciplinārsods – brīdinājums. Ja konstatējami vairāki pārkāpumi, galīgais sods piemērojams par to pārkāpumu, kas paredz smagāko sodu.

[2.3] Nav pamatoti pieteicējas iebildumi par administratīvās lietas izskatīšanas termiņa neievērošanu un disciplinārlietas izbeigšanu uz noilguma pamata. Neskatoties uz to, ka informāciju par pieteicējas iespējamo

pārkāpumu iesniedza privātpersona, šāds iesniegums nav vērtējams kā pamats administratīvā procesa uzsākšanai, jo konkrētās privātpersonas tiesības netiek aizskartas. Tādēļ uzskatāms, ka administratīvais process ir ierosināts pēc iestādes iniciatīvas un uz to nav attiecināms Administratīvā procesa likuma 64. pantā noteiktais viena mēneša izskatīšanas termiņš.

Disciplināratbildības noilgums ir divi līdz četri gadi, ņemot vērā saprātīgu termiņu lietas izskatīšanai. Secinot, ka administratīvās lietas ietvaros notika apjomīga sarakste ar pieteicēju, veiktas vairākas ekspertīzes un pierādījumu izvērtēšana, 28 mēnešu termiņš ir uzskatāms par samērīgu lietas izskatīšanas termiņu un attiecīgi nav pamats disciplinārlietas izbeigšanai.

[2.4] Nav konstatējams procesuālā taisnīguma principa pārkāpums saistībā ar interešu konfliktu. Pieteicēja, vērošot uzmanību uz Centra speciālistu personīgo ieinteresētību lietā, nav norādījusi uz konkrētu personīgu vai mantisku interesi sākotnējā lēmuma pieņemšanā, lai konstatētu likuma ,,Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1. panta 5. punktā noteikto interešu konfliktu. Kritiski vērtējams ir pieteicējas pieņēmums, ka administratīvā procesa ierosināšanas pamatam ir cits iemesls (ne konkrētās privātpersonas sniegtā informācija). Administratīvās lietas ierosināšanas pamats nemaina sākotnējā lēmuma saturu, proti, konstatētos pieteicējas pārkāpumus un normatīvos aktus, kas nosaka atbildību par veiktajiem pārkāpumiem.

[2.5] Pieteicēja ir kļūdaini interpretējusi Būvniecības likuma 16.panta $2.^1$ daļu, uzskatot, ka ir pieļaujams iesniegt uz akceptēšanu būvvaldē nepilnīgi izstrādātu Būvprojekta dokumentāciju ar mērķi šīs nepilnības novērst tālākās stadijās, veicot izmaiņas Būvprojekta dokumentācijā. Minētā tiesību norma pieļauj veikt izmaiņas būvprojektos tālākās stadijās izņēmuma gadījumos ar mērķi pielāgoties kādiem mainīgiem, no būvprojekta izstrādātāja neatkarīgiem apstākļiem, kā arī labot radušās kļūdas.

[2.6] Piemērotais sods par pieteicējas profesionālās darbības sertifikāta apturēšanu uz vienu gadu un desmit mēnešiem ir uzskatāms par samērīgu, ņemot vērā faktu, ka pārkāpumi ir pieļauti attiecībā uz izglītības iestādi un varēja būtiski apdraudēt cilvēka veselību, dzīvību vai vidi.

[3] Pieteicēja pārsūdzētajam lēmumam nepiekrita un vērsās tiesā ar pieteikumu par tā atcelšanu un ar to saistīto zaudējumu atlīdzināšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[3.1] Lēmuma pamatā ir kļūdains pieņēmums par to, ka būvniecības ieceres akceptēšanas brīdī būvniecības dokumentācijai ir jābūt pilnībā izstrādātai. Pastāvošais tiesiskais regulējums piešķir tiesības veikt izmaiņas būvprojektā.

[3.2] Pieteicējas disciplināratbildībai ir iestājies noilgums. Ņemot vērā, ka normatīvajos aktos nav paredzēts būvspeciālista disciplinārlietas izskatīšanas termiņš, pēc analoģijas piemērojams Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likums, kas uzliek pienākumu piemērot tiesu praksē un tiesiskajā regulējumā nostiprinātās prasības par procesa norises tiesiskumu. Valsts civildienesta ierēdņu disciplinārās atbildības likums paredz disciplinārlietas izskatīšanu viena mēneša laikā no disciplinārlietas ierosināšanas, ar iespēju pagarināt termiņu Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 64. panta otro daļu administratīvā akta izdošanas termiņu var pagarināt par četriem mēnešiem iestāde, kas izskata lietu, un līdz gadam tā iestāde, kur administratīvo aktu var apstrīdēt. Centrs nav lūdzis administratīvās lietas izskatīšanas pagarinājumu augstākajai iestādei, proti, Ekonomikas ministrijai.

Sākotnējais lēmums tika saņemts 2024. gada 5. septembrī, kad disciplinārlietas izskatīšanas ilgums sasniedza 28 mēnešus, savukārt pārsūdzētais lēmums tika paziņots pieteicējai 2024. gada 18. decembrī, kopēji sasniedzot 31 mēnesi un 15 dienu ilgu termiņu, kas ievērojami pārsniedz likumā noteikto disciplinārlietas izskatīšanas termiņu. Nav konstatējams neviens apstāklis, kādēļ sākotnējā lēmuma sastādīšanai un disciplinārlietas izskatīšanai būtu nepieciešami 28 mēneši, savukārt augstākai iestādei – vēl papildus 5 mēneši. Maksimālais četru gadu disciplināratbildības noilguma termiņš ir attiecināts tikai uz tiesnešu disciplināratbildību, tādējādi analoģijas piemērošana, pielīdzinot būvspeciālista disciplināratbildību tiesneša disciplināratbildībai, ir patvaļīga un juridiski aplama.

[3.3] Pieteicējai piedēvētie pārkāpumi nav uzskatāmi par pierādītiem.

[3.4] Nav pamatota iestādes atsaukšanās uz vienlīdzības principu, izvērtējot piešķirto disciplinārsodu. Formāli analoģiskos gadījumos, kuros iestājušās faktiskās sekas, būvspeciālistiem netika piemērotas vienlīdz smagas tiesiskās sekas kā pieteicējai. Papildus iestāde nav vērtējusi citas, pieteicējas profesionālo darbību raksturojošas ziņas, neievērojot procesuālā taisnīguma principu un tiesu praksē nostiprinātās atziņas par disciplinārsoda piemērošanu.

[3.5] Pieteicējai radušies izdevumi par saņemto juridisko palīdzību kopsummā 4719 *euro*, ko pieteicēja lūdz atlīdzināt.

[4] Rakstveida paskaidrojumos Ekonomikas ministrija pieteikumu neatzina. Ministrija uzturēja pārsūdzētajā lēmumā ietverto argumentāciju, tabulas veidā sniedzot viedokli par katru konstatēto pārkāpumu, kā arī papildus uzsverot turpmāko.

[4.1] Būvspeciālists ir uzskatāms par vienīgo personu, kam piemīt nepieciešamās prasmes būvprojekta izstrādē un turpmākā realizācijā. Nav pieļaujams, ka būvniecības akceptēšanas brīdi tiktu iesniegta kļūdaina būvprojekta dokumentācija.

[4.2] Nav pārkāpts pieteicējas uzklausīšanas pienākums, jo Centrs vairākkārt ir aicinājis pieteicēju izteikt viedokli mutvārdos Centra organizētajās sēdēs, kā arī lūdzis sniegt rakstveida paskaidrojumos.

[5] Tiesas sēdē lietas dalībnieki uzturēja savus rakstveidā paustos apsvērumus. Ekonomikas ministrijas pārstāvis papildus vērsa uzmanību, ka Noteikumos Nr. 169 2025. gadā izdarīti grozījumi attiecībā uz speciālistu disciplinārās sodīšanas noilgumu.

Motīvu daļa

[6] Lietā ir strīds par pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu un atlīdzinājumu.

Pārsūdzētā lēmuma tiesiskums tiek apšaubīts vairāku iemeslu dēļ, tostarp norādot uz pieteicējas profesionālās sodīšanas noilgumu un pārbaudes lietas izskatīšanas termiņa nesamērīgumu. Tā kā šādi apstākļi var būt pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai neatkarīgi no lēmuma satura un pamatojuma, ir lietderīgi sākotnēji pievērsties tieši šiem termiņa jautājumiem.

[7] Arhitektu profesionālās darbības uzraudzības kārtība noteikta Noteikumos Nr. 169. Lietā nav strīda, ka līdz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai šie noteikumi neparedzēja ne atbildības noilgumu, ne uzraudzības lietas izskatīšanas pieļaujamo ilgumu.

Salīdzināmā administratīvajā lietā, kurā atbilstoši šiem pašiem Noteikumiem Nr. 169 tika izskatīts jautājums par būvinženiera profesionālās darbības pārkāpumiem un uz kuru kā salīdzināmu lietu atsaukušies abi izskatāmās lietas dalībnieki, Senāts skaidrojis termiņu uzraudzības lietā noteikšanas principus.

Senāts atgādinājis, ka situācija, kurā tiesību normas tieši neparedz termiņu noteiktas darbības veikšanai, iestādei, ievērojot labas pārvaldības principu, procedūras jāīsteno saprātīgā terminā (*Senāta 2024. gada 3. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-109/2024, ECLI:LV:AT:2024:0403.A420131020.11.S, 17. punkts*).

Senāts minētajā lietā atsaucies uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūras atziņām, no kā secinājis, ka, lai noteiktu, vai konkrētais termiņš atbilst „saprātīga termiņa" nosacījumam, katras lietas faktisko apstākļu gaismā ir analizējami šādi kritēriji: lietas sarežģītība; lietas iznākuma nozīme ieinteresētajām personām; lietas dalībnieku rīcība procesa laikā. Neviens atsevišķs faktors nav izšķirošs. Katrs no tiem ir jāpārbauda atsevišķi, un pēc tam jānovērtē to kumulatīvā iedarbība (*Eiropas Savienības Civildienesta tiesas 2010. gada 13. janvāra sprieduma apvienotajās lietās „A un G/Komisija", F-124/05 un F-90/06,ECLI:EU:F:2010:2,394. punkts, sk. arī: Eiropas Savienības Civildienesta tiesas 2012. gada 8. marta sprieduma lietā „Kerstens/Komisija", F-12/10,ECLI:EU:F:2012:29, 129. punktu*). Senāts skaidrojis, ka Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā par disciplinārlietu termiņiem atzīts, ka no labas pārvaldības principa izriet, ka disciplinārlietu institūcijām ir jāvada disciplinārlietas norise ar pienācīgu rūpību un jārīkojas tā, lai katra procesuālā darbība tiktu veikta saprātīgā

termiņā pēc iepriekšējās darbības. Pat ja nav noteiktu termiņu, disciplinārlietas institūcijām ir pienākums rīkoties tā, lai lieta, kuras iznākumā var tikt uzlikts disciplinārsods, noritētu saprātīgā termiņā. Tādējādi disciplinārlietas norises nepamatoti ilgs termiņš var izrietēt gan no iepriekšēju administratīvo izmeklēšanu norises, gan no pašas disciplinārlietas. Periods, kas jāņem vērā, lai izvērtētu disciplinārlietas norises saprātīgo ilgumu, nav vienīgi periods, kopš pieņemts lēmums par disciplinārlietas uzsākšanu. Jautājums par to, vai disciplinārlietas norisē kopš tās uzsākšanas tika ievērota vajadzīgā rūpība, būs atkarīgs no tā, cik īss vai ilgs laiks būs pagājis starp apgalvotā disciplinārā pārkāpuma iestāšanās un lēmuma par disciplinārlietas uzsākšanu pieņemšanu (*Eiropas Savienības Civildienesta tiesas 2010. gada 13. janvāra sprieduma apvienotajās lietās „A un G/Komisija”, F-124/05 un F-90/06, ECLI:EU:F:2010:2, 390.-392 .punkts, sk. arī Eiropas Savienības Civildienesta tiesas 2015. gada 18. jūnija sprieduma lietā „CX/Komisija”, F-5/14, ECLI:EU:F:2015:61, 42.-43. punktu un 2012. gada 8. marta sprieduma lietā „Kerstens/Komisija”, F-12/10, ECLI:EU:F:2012:29, 125. un 127. punktu*) (*Senāta 2024. gada 3. aprīļa sprieduma lietā Nr. 109/2024, ECLI:LV:AT:2024:0403.A420131020.11.S, 17. punkts*).

Senāts arī atzinis, ka Noteikumos Nr. 169 paredzētās iestādes pārbaudes, izvērtējot sūdzību vai informāciju par būvspeciālista profesionālās darbības vai profesionālās ētikas pārkāpumiem, un tiesības piemērot sankcijas par konstatētajiem pārkāpumiem pēc būtības līdzinās disciplinārlietai, tādēļ, šajos noteikumos iztrūkstot regulējumam par pārbaudes veikšanas un lēmuma pieņemšanas termiņiem, šo termiņu noteikšanā var ņemt vērā salīdzināmo disciplinārlietu regulējumu (*Senāta 2024. gada 3. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-109/2024, ECLI:LV:AT:2024:0403.A420131020.11.S, 16. punkts*).

[8] Apskatot salīdzināmu tiesisko regulējumu attiecībā uz disciplinārlietām, Senāts konstatējis, ka vairumā gadījumu normatīvajos aktos ir noteikts maksimālais termiņš, kādā jāpieņem lēmums disciplinārlietā, kā arī noilgums disciplinārsoda uzlikšanai. Piemēram, saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likumu lēmumu disciplinārlietā pieņem viena mēneša laikā no disciplinārlietas ierosināšanas dienas, šo termiņu var pagarināt Administratīvā procesa likumā noteiktajos gadījumos un noteiktajā kārtībā (*25. pants*). Tātad maksimālais termiņš disciplinārlietas izskatīšanai ir viens gads (*Administratīvā procesa likuma 64. panta otrā daļa*). Arī Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likumā paredzēts, ka lēmums disciplinārlietā jāpieņem mēneša laikā pēc tās ierosināšanas dienas, objektīvu iemeslu dēļ mēneša termiņu var pagarināt līdz trim mēnešiem (*20. pants*). Tiesnešu disciplinārās atbildības likums paredz, ka disciplinārsodu tiesnesim var uzlikt triju mēnešu laikā pēc disciplinārlietas ierosināšanas, bet ne vēlāk kā četru gadu laikā pēc disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienas (*4. panta pirmā daļa*). Tiesu izpildītāju likums paredz, ka disciplinārlieta nav ierosināma un disciplinārsods nav uzliekams, ja pagājuši divi gadi pēc pārkāpuma izdarīšanas (*67. panta pirmā daļa*). Saskaņā ar Latvijas Republikas Advokatūras likumu disciplinārsodu zvērinātam advokātam var uzlikt ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc disciplinārpārkāpuma atklāšanas dienas, bet ne vēlāk kā divus gadus pēc pārkāpuma izdarīšanas dienas (*76. pants*). Prokuroram disciplinārsodu drīkst uzlikt ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc pārkāpuma atklāšanas dienas, bet ne vēlāk kā divus gadus pēc pārkāpuma izdarīšanas dienas (*Prokuratūras likuma 45. panta trešā daļa*).

No minētajiem piemēriem redzams, ka disciplinārlietas izmeklēšanai un lēmuma pieņemšanai paredzētais maksimālais termiņš ir no trīs mēnešiem līdz vienam gadam no pārkāpuma atklāšanas dienas. Savukārt noilgums disciplinārsoda uzlikšanai ir divi līdz četri gadi pēc pārkāpuma izdarīšanas dienas. Šie normatīvajos aktos noteiktie termiņi ņemami vērā, arī konkrētajā gadījumā pārbaudot to, vai bijis ievērots saprātīgs termiņš lietas izskatīšanai iestādē (*Senāta 2024. gada 3. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-109/2024, ECLI:LV:AT:2024:0403.A420131020.11.S, 16. punkts*).

Tiesa secina, ka minētās atziņas ir pilnībā attiecināmas arī uz izskatāmo lietu, kā arī salīdzinājumam izmantotie cita veida lietu izskatīšanas un soda piemērošanas termiņi kopš šo atziņu izdarīšanas līdz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai nav grozīti.

[9] Novērtējot izskatāmajā lietā profesionālās pārbaudes veikšanas ilgumu kopsakarā ar lietas sarežģītību, nozīmi un dalībnieku rīcību, kā arī salīdzināmos profesionālās pārbaudes (disciplinārlietu) termiņiem, tiesa turpmāk minēto apsvērumu dēļ atzīst, ka lietas izskatīšanā nav ievērots saprātīgs termiņš.

[10] Atbilstoši lietas izskatīšanas laikā iesniegtajam Centra 2022. gada 24. maija rīkojumam Nr. D-099/2022 pieteicējas disciplinārlietas izskatīšana uzsākta 2022. gada 24. maijā. Savukārt sākotnējais lēmums par

pieteicējas disciplinārsodu pieņemts 2024. gada 5. septembrī. Tādējādi pārbaudes lietas izskatīšana ilgusi vairāk nekā 27 mēnešus. Arī lietas dalībnieki rakstveida dokumentos vairākkārt norādījuši, ka pārbaudes lietas izskatīšana ilgusi aptuveni 28 mēnešus, kas kopumā atbilst norādītajām ziņām. Par to, ka iestādes identificētais pārkāpums, par ko piemērota atbildība, pieļauts 2022. gada martā, lietā nav strīda.

No minētā tiesa konstatē, ka disciplinārlietas izskatīšana ilgusi vairāk nekā 27 mēnešus jeb vairāk nekā divus gadus un trīs mēnešus, savukārt sods piemērots vairāk nekā divus gadus un piecus mēnešus pēc identificētā pārkāpuma brīža. Šādi termiņi būtiski pārsniedz attiecībā uz civildienesta ierēdņiem un Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm pieļaujamo disciplinārlietu izskatīšanas termiņu (attiecīgi gadu vai trīs mēnešiem). Šāds izskatīšanas termiņš un termiņš kopš pārkāpuma (noilgums) pārsniedz arī divu gadu termiņu, pēc kura nav pieļaujama disciplinārsoda uzlikšana tiesu izpildītājam vai prokuroram. Garāks noilguma termiņš ir paredzēts vienīgi attiecībā uz tiesnešu disciplināratbildību, kas vērtējams kā izņēmums un paredzēts īpaši augsta standarta paredzēšanai attiecībā uz šādu atbildību. Apstākļos, kad būvspeciālista disciplināratbilstības noilguma termiņš nebija normatīvi noteikts, tiesa nesaskata pamatu šo izņēmuma standartu piemērot attiecībā uz būvspeciālistu profesionālo atbildību.

[11] Arī novērtējot pārbaudes lietas izskatīšanas termiņa samērīgumu atbilstoši iepriekš norādītajām judikatūras atziņām, tiesa nesaskata, ka izskatāmajā lietā konstatēto lietas izskatīšanas ilgumu varētu pamatot kādas konkrētās lietas īpatnības.

Tiesa ņem vērā, ka lēmumā ir izvērsti analizēta virkne pārkāpumu un vairāku lietpratēju viedokļi par tiem, tādēļ lietu varētu atzīt par sarežģītu. Arī lietā iesniegtais Centra skaidrojums (pievienots ministrijas lietā iesniegtajai blakus sūdzībai), kurā izklāstīta pārbaudes gaita un ilgstoša sarakste, kopumā norāda uz lietas sarežģītību.

Vienlaikus lietpratēju viedokļi, kas ir lēmuma pamatojuma būtiskākā daļa, sagatavoti īsā laika posmā pēc pieprasījuma un bijuši iestādei pieejami jau 2022. gada maijā un jūnijā. Proti, pārsūdzētajā lēmumā kā nozīmīgi Centra saņemtie dokumenti norādīti arhitektes /Persona E/ 2022. gada 25. maija izvērtējums, ugunsdrošības risinājumu eksperta /Persona D/ 2022. gada 31. maija un 17. jūnija atzinumi, vides pieejamības eksperta /Persona C/ 2022. gada 30. jūnija slēdziens. Tiesa ņem vērā, ka viedokli Centram 2022. gada 12. septembrī sniedzis arī būvju ugunsaizsardzības inženieris un pētnieks /Persona B/, tomēr ministrija secinājusi, ka tam bijis rekomendējošs raksturs (sk. pārsūdzētā lēmuma 17. un 20. punktu). Tādējādi būtiskākās ziņas sākotnējā lēmuma pamatojumam tika iegūtas jau pirmo divu pārbaudes mēnešu laikā. Attiecīgi šo viedokļu iegūšanai nepieciešamais laiks nav pamatojis ilgo lietas izskatīšanas periodu. No lietā iesniegtajiem dokumentiem redzams, ka pieteicēja ir savlaicīgi un regulāri komunicējusi ar lietu izskatošajām iestādēm. Tiesa ņem vērā, ka iestādes kritizējušas pieteicējas sniegtās informācijas kvalitāti, tomēr paskaidrojumu sniegšana iestādei ir tieši pieteicējas interesēs un nepietiekamu paskaidrojumu sniegšana nav šķērslis iestādei pieņemt lēmumu. Iestāžu sarakste arī ar citām institūcijām ir turpinājusies gandrīz visu vēlāko lietas izskatīšanas periodu, tomēr citu ziņu iegūšanai un šādas sarakstes turpināšanai nav konstatējama nozīmīga ietekme uz lēmuma pamatojumu. Nav arī skaidri redzamu iemeslu, kādēļ šo papildu ziņu iegūšanai būtu objektīvi bijis nepieciešams tik ilgs laiks, tostarp ņemot vērā, ka iestādei par iespējamo pārkāpumu ziņots jau 2022. gada aprīlī, proti, nākamajā mēnesī pēc tā. No ministrijas lietā iesniegtajām ziņām (tostarp blakus sūdzībai pievienotās Centra vēstules) neizriet, ka kāda no institūcijām, kurām tika lūgts viedoklis, būtu nesamērīgi kavējusies ar atbildi un tieši tas būtu kavējis iestādi pieņemt lēmumu disciplinārlietā. Tiesa arī ņem vērā, ka šādas disciplinārlietas rezultāts varēja būtiski ietekmēt pieteicējas profesionālo darbību, tādēļ, lai gan tās izskatīšanas gaitā sertifikāta darbība nebija apturēta, nav šaubu, ka ilgstoša pārbaudes veikšana nozīmīgi apgrūtina privātpersonu. Arī tas ir nozīmīgs faktors saprātīga lietas izskatīšanas termiņa vērtējumā.

[12] Tiesa konstatē, ka tiesvedības laikā 2025. gada 4. martā Noteikumos Nr. 169 izdarīti grozījumi (stājušies spēkā 2025. gada 6. martā). Tostarp ar šiem grozījumiem Noteikumu Nr. 169 47. punkts izteikts šādā redakcijā: ja saņemta sūdzība vai informācija par iespējamiem šo noteikumu 50., 51. punktā un 57.2. apakšpunktā minētajiem būvspeciālista profesionālās darbības pārkāpumiem, kas pieļauti pēdējo 10 gadu laikā no sūdzības vai citas informācijas saņemšanas dienas, kompetences pārbaudes iestāde izvērtē pārkāpuma būtību un var pieņemt šo noteikumu 48.1., 48.2., 48.4. vai 48.5. apakšpunktā minēto lēmumu. No tā izriet, ka šobrīd Centrs var pieņemt lēmumu būvspeciālista pārbaudes lietā par profesionālās darbības pārkāpumiem, kas pieļauti pēdējo 10 gadu laikā.

Šādiem grozījumiem nav atpakaļvērsta spēka un izskatāmajā lietā pārbaudāms pārsūdzētā lēmuma tiesiskums, tādēļ grozījumi nav tieši piemērojami attiecībā uz izskatāmo lietu. Turklāt no grozījumu anotācijas izriet, ka šāds termiņš noteikts, ņemot vērā jau minēto Senāta 2024. gada 3. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKA-109/2024, un noilguma paredzēšana ir vērsta uz iepriekš normatīvi nenoteikta noilguma termiņa ierobežošanu, nevis paplašināšanu (*grozījumu anotācijas 1.3. sadaļas 1. punkts, pieejama šeit*). Tāpat ir būtiski, ka grozījumi attiecas tikai uz vienu no šajā spriedumā iepriekš aplūkotajiem termiņiem: disciplinārās sodīšanas noilgumu, bet neskar jautājumu par lēmuma pieņemšanas procesa ilgumu iestādē.

Ievērojot, ka izskatāmajā lietā par nesamērīgu atzīstams arī lietas izskatīšanas ilgums, minētajiem grozījumiem nav saskatāma nozīmīga ietekme uz lietu pat salīdzinošā aspektā. Attiecīgi tiesa neveic detalizētāku šo grozījumu izvērtējumu.

[13] Apkopojot minēto, būvspeciālista disciplinārlietas izskatīšana termiņā, kas divkārt pārsniedz pat izņēmuma kārtā pagarinātu maksimālo termiņu salīdzināmās lietās, un atbildības piemērošana vairāk nekā divu gadu laikā, kas iestādes lēmuma pieņemšanas brīdī pārsniedza lielāko daļu salīdzināmās lietās paredzēta noilguma termiņu, atzīstama par būtisku procesuālu pārkāpumu. Tiesa neapšauba būvspeciālistu profesionālās uzraudzības nepieciešamību un nozīmīgumu, tomēr nav pieļaujama šī mērķa sasniegšana, izmantojot nesamērīgas procedūras.

Ievērojot konstatētā pārkāpuma būtiskumu, lēmums atzīstams par prettiesisku un ir atceļams. Tiesas apsvērumi par citiem lietas dalībnieku argumentiem nevar ietekmēt sprieduma rezultātu, tādēļ nav lietderīgi spriedumā atspoguļot šo argumentu un ar tiem saistīto pierādījumu izvērtējumu.

[14] Tā kā pieteikums par lēmuma atcelšanu ir apmierināms, tālāk izvērtējams prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu.

Administratīvā procesa likuma 92. pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu detalizē Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums (turpmāk – Zaudējumu atlīdzināšanas likums).

Saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7. panta pirmo daļu zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ. Minētā panta trešā daļa precizē, ka zaudējums aptver arī izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību.

[15] Izskatāmajā lietā nav strīda, ka pieteicējai administratīvās lietas gaitā ir sniegta juridiskā palīdzība, kas vispārīgi varētu veidot atlīdzināmus zaudējumus.

Tomēr lietā ir strīds par to, vai zaudējumi ir radušies pieteicējai. Proti, no lietā iesniegtajiem dokumentiem par juridiskās palīdzības izdevumiem (rēķiniem un maksājumu uzdevumiem) konstatējams, ka tajos kā pakalpojuma saņēmēja un maksātāja nav norādīta pieteicēja, bet gan komercsabiedrība „ArchANNADIStudio” SIA. Pieteicēja to neapstrīdēja, bet lietas izskatīšanas gaitā skaidroja, ka viņa ir viena no šīs juridiskās personas dibinātājām un valdes loceklēm, un komercsabiedrības darbības mērķis saistīts ar pieteicējas profesionālo darbību.

Tiesa nesaskata, ka šie apstākļi pamatotu, ka izdevumi par juridisko palīdzību rada zaudējumus tieši pieteicējai.

Kā skaidrojis Senāts: lai personai, kurai ir sniegta juridiskā palīdzība, būtu tiesības atgūt izdevumus apstākļos, kad rēķinu par juridisko palīdzību ir samaksājis kāds cits, nepietiek secināt, ka advokāta izsniegto rēķinu kāda persona ir samaksājusi, būtiski ir arī konstatēt, ka personai, kura prasa atlīdzinājumu, ir radušies izdevumi sakarā ar to, ka viņa naudu ir atdevusi vai viņai ir radušās parādsaistības. Ja izdevumus par juridisko palīdzību uzņēmusies cita persona, pieteicējam nav radušās parādsaistības un attiecīgi nav tiesību saņemt atlīdzinājumu (*Senāta 2021. gada 18. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-471/2021, ECLI:LV:AT:2021:0618.A420160919.12.S, 7. un 9. punkts*). Izskatāmajā lietā zaudējumi nešaubīgi radušies tieši komercsabiedrībai un lietā nav ziņu, ka pieteicējai to dēļ būtu izveidojušās parādsaistības pret komercsabiedrību. Pat ja pieteicēja ir viena no šīs komercsabiedrības

izveidotājām un vadītājām, fiziskas personas un ar to saistītas sabiedrības ar ierobežotu atbildību manta un saistības ir nodalāmas. Tāpēc juridiskās personas izdevumi nerada tiešus zaudējumus arī tās dalībniekam.

Ievērojot minēto, nav konstatējams, ka pieteicējai būtu radušies zaudējumi par juridiskās palīdzības izdevumiem, tādēļ prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu ir noraidāms.

[16] Ievērojot, ka pieteikums daļēji tiek apmierināts, pieteicējai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmajai daļai atlīdzināma par pieteikumu samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 246.–251. pantu un 289.–291. pantu, tiesa

nolēma

apmierināt daļēji /Persona A/ pieteikumu;

atcelt Ekonomikas ministrijas 2024. gada 17. decembra lēmumu Nr. 3.11-2/2024/438 ar tā pieņemšanas dienu;

noraidīt pieteikumu daļā par zaudējumu atlīdzināšanu;

piespriest no Latvijas Republikas par labu /Persona A/ (p.k. /Personas kods A/) tās samaksāto valsts nodevu 30*euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese S. Kuškina